

Izjava predsednice Roberte Metsola na izrednem zasedanju Evropskega sveta
17. april 2024

Najlepša hvala, Charles.

Dober večer vsem.

Čez 50 dni se bo več sto milijonov Evropejcev odpravilo na volišča. Kot veste, sem obiskala države članice, kjer sem skupaj s poslanci Evropskega parlamenta prisluhnila državljanom. Ljudje, s katerimi smo se srečali, so med področji, ki jim pripisujejo največji pomen, navedli boj proti revščini in socialni izključenosti, varnost, krepitev gospodarstva in ustvarjanje novih delovnih mest.

Od nas pričakujejo, da bomo na teh področjih dosegli napredek, kot smo ga že pri migracijah. Zato pozdravljam našo razpravo o spodbujanju gospodarske rasti in krepitvi evropske konkurenčnosti, ki se lahko opre na analizo Enrica Lette iz njegovega poročila na visoki ravni o prihodnosti enotnega trga. Vse to prihaja v prelomnem času.

Spoštovani kolegi in kolegice!

Enotni trg je edinstven model rasti naše Unije. Je močno gonilo konvergence in naša najdragocenejša prednost. Danes lahko ljudje živijo, delajo, študirajo in potujejo kjerkoli v Uniji. Velikim in malim podjetjem pomaga, da poslujejo, kjer želijo, ter odpira vrata na večji trg in obenem spodbuja konkurenčnost. Potrošnikom nudi večjo izbiro po nižjih cenah in z boljšim varstvom, ki upošteva njihove interese. Dejstvo, da smo največji enotni demokratični trg na svetu, je zelo okrepilo naš mednarodni položaj.

Vendar so nove geopolitične razmere in vse bolj kompleksni izzivi razkrili ranljivosti našega enotnega trga. Kako lahko poskrbimo za to, da bo Evropa bolj konkurenčna, inovativna in avtonomna? Kako bomo privabili podjetja, ustvarjali delovna mesta in povečali gospodarsko rast?

Ne razpravljamo o nečem novem. Enotni trg se razvija že več kot 30 let in je pri tem neločljivo povezan s strateškimi prednostnimi nalogami EU. V tem trenutku se moramo zavedati, da je projekt evropskega enotnega trga globoko političen, kot je vedno bil. Verjamem, da ima naše gospodarsko območje še vedno potencial, da našim ljudem prinese še večje koristi. Čas je, da obnovimo zavezo temu.

To pomeni poglobitev našega enotnega trga, da bo zopet kos potrebam v sedanjih razmerah, zlasti z zelenim in digitalnim prehodom naših gospodarstev. Samo s povečanjem produktivnosti, pospešitvijo naložb v lastne industrijske zmogljivosti, tudi v pametna električna omrežja, in povezovanjem enotnega trga za energijo, finance in telekomunikacije lahko zmanjšamo strateške odvisnosti ter obenem podpiramo in ohranjamo gospodarsko rast. Enotni trg je naše najpomembnejše gospodarsko gonilo, in to se mora odražati v odpravljanju razlik med našimi skupnostmi. Tako bomo odpravili socialno izključenost tako na spletu kot drugje.

V praksi bo za to potrebnih več prizadevanj, da bi dosegli enake konkurenčne pogoje. Sprejetje aktov o digitalnih storitvah, o digitalnih trgih in o umetni inteligenci je ključni korak v pravo smer. Enaka raven zavez pa bo potrebna tudi na področju energije in bolj splošno pri zelenem prehodu.

Dejstvo je, da smo si na tem področju postavili cilje, ki so v svetovnem merilu najambicioznejši, na kar bi morali biti in tudi smo ponosni. Zavirati pa nas utegne pretirana birokracija. Razvojne faze za gradnjo odobalnega vetrnega polja utegnejo ponekod trajati tako dolgo, kot traja izgradnja celega polja vetrnih elektrarn na kopnem. To pomeni, da je gradnja učinkovitejše infrastrukture v Evropi v tem trenutku bistveno manj privlačna.

Birokracija pa, poleg tega, da je v napoto strateškim naložbam in našim prizadevanjem glede podnebja, ovira tudi socialno-ekonomsko vključevanje. Protesti kmetov so samo en očiten primer našega neuspeha, da bi ambicije zastavili skladno s potrebami in pričakovanji naših državljanov. Pri tem še zdaleč ne gre le za vprašanje kmetijstva in strateški program mora to odražati.

Zato sem vedno vztrajala, da mora zeleni prehod – če želimo, da uspe, kar pa je nujno – vključevati vse sektorje. Nikogar ne sme zapostaviti. Industriji mora ponuditi resnične spodbude in varnostne mreže. Ljudem je treba vliti zaupanje v ta proces in poskrbeti, da bo zanje finančno vzdržen. Sicer tvegamo, da se bo vse več ljudi zateklo v udobje obrobja, to pa paradoksalno ravno v trenutku, ko jih pozivamo, naj se postavijo za Evropo. Tega ne smemo dopustiti.

Razdrobljenost našega finančnega sektorja in, natančneje, zapreke pretoku kapitala po Uniji ravno tako ovirajo gospodarski napredek. V zadnjih letih so zelene naložbe sicer dobile zagon, a je treba letno pokriti vrzel v znesku več kot 400 milijard EUR, ki je samo z javnim financiranjem preprosto ni mogoče zapolniti kljub ponovni oceni našega pristopa k državnim pomoči.

Prosti pretok kapitala je ena od štirih temeljnih svoboščin enotnega trga, a kljub desetletjem povezovanja še vedno obstajajo ovire, ki vplivajo na našo konkurenčnost v svetu.

Če želimo, da bodo naša podjetja in industrijske panoge rasle in inovirale, ustvarjale delovna mesta, spodbujale boljše možnosti varčevanja za naše državljane, ustvarjale bogastvo in zagotavljale konkurenčnost Evrope, moramo poskrbeti za to, da bodo imela naša zagonska ter mala in srednja podjetja v Evropi prave pogoje in okvire, da bi ostala tu. To pomeni, da moramo dokončati bančno unijo in unijo kapitalskih trgov. Kot sem povedala, je bilo poglobljanje enotnega trga vedno vprašanje politične volje. Ponovno je nastopil čas, da se posvetimo temu vprašanju, sicer tvegamo, da bomo izgubili vse.

Tako bomo ljudem lahko pokazali, da naš projekt prinaša rezultate. Kako se bomo lotili resničnih vprašanj in ublažili izzive, s katerimi se spoprijemajo podjetja in družine po vsej Evropi, ki se soočajo z višjimi računi in negotovimi stanovanjskimi trgi ali jih celo skrbi, kako shajati iz meseca v mesec? Kako bomo zagotovili dolgoročno konkurenčnost, blaginjo in vodilno vlogo v svetovnem merilu?

V procesu krepitve našega enotnega trga, reform in priprav na spreminjajoči se svet, v katerem živimo, mora širitev EU na Ukrajino, Moldavijo, Gruzijo in Zahodni Balkan ostati visoko na našem strateškem in političnem dnevnem redu. V zvezi s tem je sprejetje instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan korak v pravo smer. Ponovno se je pokazalo, da smo zaradi enotnega trga privlačni. Približal nam je zaveznike z Zahodnega Balkana in s tem okrepil našo celino, našo Unijo, našo evropsko pot in vse nas. Evropski parlament je to razumel in zato smo se zbrali, da bi z rekordno hitrostjo poskrbeli za njegovo sprejetje.

Spoštovani kolegi in kolegice!

Na začetku današnjega nagovora sem spomnila na skrbi državljanov. Evropejci tudi želijo, da okrepimo naše varnostne in obrambne strukture, da bomo v naslednjih petih letih branili mir in demokracijo. Dogajanje na naših mejah mora ostati v ospredju našega dnevnega reda.

Rusija vztraja z nezakonitimi in neselektivnimi napadi na Ukrajino. Ukrajini smo že zagotovili močno politično, diplomatsko, humanitarno, gospodarsko in vojaško podporo. S podporo Ukrajini ne smemo omahovati. Pospešiti in povečati moramo dobavo opreme, ki jo potrebuje, vključno z zračno obrambo.

Ne smemo popuščati.

Enako velja za poskuse Rusije, da bi z dezinformacijami izkrivila diskurze in učvrstila prokremeljska stališča pred prihajajočimi junijskimi evropskimi volitvami. Zdaj to ni več le grožnja, temveč realna možnost, in pripravljeni moramo biti, da se ji zoperstavimo. V zvezi s tem vam ponovno zagotavljam, da vas bo Evropski parlament po svojih najboljših močeh vedno podpiral pri odvrčanju in odzivanju na vsako zlonamerno vmešavanje v naše demokratične postopke odločanja. Kot vedno doslej.

Kar zadeva razmere na Bližnjem vzhodu, obstaja tveganje, da bo prvi iranski napad na Izrael z brezpilotnimi zrakoplovi in raketami še zaostрил napetosti v regiji. Kot Unija si bomo še naprej prizadevali za umiritev razmer, da ne bi prišlo do nadaljnjega stopnjevanja in še večjega prelivanja krvi.

Lani je Evropski parlament z veliko večino glasoval za to, da se Islamska revolucionarna garda uvrsti na seznam terorističnih organizacij. Pri tem vztrajamo. Spričo teh zaskrbljujočih dogodkov so potrebne in upravičene nove sankcije proti Iranu zaradi njegovih programov brezpilotnih zrakoplovov in raket.

V Gazi so razmere še vedno obupne. Naj ponovno poudarim, da se bo Evropski parlament še naprej zavzemal za premirje. Še naprej bomo zahtevali vrnitev preostalih talcev in obenem opozarjali, da Hamas ne sme več delovati nekaznovano. Tako bo mogoče dostaviti več pomoči Gazi, reševati nedolžna življenja in se zavzemati za dvodržavno rešitev, ki bo Palestincem in Izraelu ponudila resnično perspektivo.

Spoštovani kolegi in kolegice!

To je zadnji Evropski svet pred junijskimi volitvami. Zahvaljujem se vam za tako interaktivno izmenjavo in za vse, kar ste že storili, da bi podprli naša prizadevanja za čim večjo volilno udeležbo. Zagotavljam vam, da bo Parlament delal do zadnjega trenutka mandata za blaginjo vseh Evropejcev.